

Utdanningsplan for leger i spesialisering i fysikalsk medisin og rehabilitering ved Sørlandet sykehus

Om utdanningsvirksomheten

Sørlandet sykehus er Agders største kompetansebedrift, med over 7000 ansatte fordelt på ulike lokasjoner. SSHF har ansvar for spesialisthelsetjenester innen fysisk og psykisk helse og avhengighetsbehandling. Sykehusene ligger i Arendal, Kristiansand og Flekkefjord. I tillegg har vi distriktpsikiatriske sentre og poliklinikker flere andre steder i Agder. I fjor var det over 550 000 pasientbehandlinger i Sørlandet sykehus.

Om organisering av spesialiteten

Overfor den enkelte lege i spesialisering skal utdanningsvirksomheten legge til rette for at legen skal kunne oppnå læringsmålene og gjennomføre et utdanningsløp

- a) sørge for at det utarbeides en individuell utdanningsplan med et utdanningsløp i samråd med legen og at planen revideres ved behov
- b) legge til rette for at utdanningen kan skje etter den individuelle planen
- c) legge til rette for at legen får nødvendig veiledning og supervisjon
- d) oppnevne en individuell veileder
- e) utstede bekreftelse på gjennomført praktisk tjeneste.

Utdanningsvirksomheten vil legge til rette for læringsaktiviteter slik at legene i spesialisering kan oppnå læringsmålene.

Spesialiteten FMR kan i sin helhet fullføres ved Sørlandet Sykehus HF. Hovedutdanningen er i AFR. Obligatorisk tjeneste ved annen klinisk avdeling vil kunne bli utført ved samme HF.

Om avdelingen

Avdeling for fysikalsk medisin og rehabilitering holder til i eget bygg ca. 4 km fra Sykehuset i Kristiansand. Avdelingen er tverrgående og dekker rehabiliteringen for alle sykehusene i HF og befolkningen i Agder.

Avdelingen har tilbud til døgnbasert spesialisert rehabilitering for kjernegruppene:

- Traumatisk hjerneskade (lette, moderate og alvorlige) og andre ervervede hjerneskader (hypoxi, inflammatorisk, toksisk m. fl.)
- Hjerneslag
- Amputasjon
- Multitraume

I tillegg til sammensatte tilstander som krever spesialisert, tverrfaglig, og/eller intensiv rehabilitering.

Avdelingen har poliklinisk tilbud for utredning og rehabilitering innen:

- Skulder

- Rygg
- Underekstremitet
- Hypermobilitet (screening/utredning)
- Sykelig overvekt
- Lungerehabilitering
- Spastisitetshandling etter ervervet hjerneskade (Botox poliklinikk)
- Tverrfaglig smertepoliklinikk
- ARR- arbeidsrettet rehabilitering

Om utdanningsløpet

I utdanningstiden roterer LIS gjennom de ulike sengepostene og polikliniske fagområdene. Ved endt utdanning skal alle LIS ha rotert gjennom alle sengeposter og fys. med. poliklinikk. Rotasjonsordningen er fleksibel og tar høyde for individuelle ønsker og avdelingens bemanning og drift til enhver tid. Se visuell utdanningsplan for detaljer.

	Avdeling/ HF	Tid	Felles kompetansemål	Minimum 5 år
Avdeling hovedspesialitet	AFR	4år		
Spesialiseringstjeneste annet HF				
Sidetjeneste i eget HF	Annen klinisk avd.*	6+6mnd		
Valgfritt				
Annet				

* For annen klinisk avdeling se læringsmål.

Det er utarbeidet en egen utdanningsplan for FMR med visuell fremstilling av hele utdanningsløpet. Denne ligger [her](#).

Introduksjon av nye LIS

Nye LIS følger avdelingens standard rutiner for nyansatte (E-læringskurs og informasjon på EK-Web).

Nye LIS får oppnevnt veileder ved tiltredelse og første samtale tilstrebes utført innen 3 uker etter oppstart.

Det settes av tid til hospitering ved de ulike relevante tilbudene i avdelingen slik at nye LIS introduseres og kan orientere seg om tilbudet.

Internundervisning og kurs

Internundervisning

Det tilbys >90 minutter ukentlig med undervisning i avdelingen. Undervisningstilbudet består av flere ulike elementer:

- Internundervisning for leger (45 minutter 2 gang i uken). Her inngår nasjonal fjernundervisning, organisert av Norsk Forening for Fys. med. og Rehab. (45 minutter, 1 gang i mnd) og regional (HSØ) fysmed fellesundervisning (45 min, 1 gang i mnd)
- Fellesundervisning med nevrologisk avdeling (45 min 2 x per halvår)
- Tverrfaglige internundervisning fysmed (45 minutter, 2-3 ganger i måneden)
- Valgfritt: fellesundervisning for leger ved SSK (annenhver uke).

Ansvar for internundervisning går på rundgang. I legenes internundervisning på tirsdager skal LIS bidra med ca. 50% av undervisningen. Øvrige undervisning går på rundgang med den tverrfaglige gruppen, og LIS inngår som del av dette. Det er utarbeidet en roteringsplan for dekning av alle sentrale tema i faget over en 2-3 års periode, med fast rotasjonen.

LIS leger deltar også på ukentlig tverrfaglige drøftingsmøter innenfor det fagområdet de holder på med, samt at vi har vaktmøte (45 min) en gang per uke der vi gjennomgår problemstillinger knyttet til inneliggende pasienter. Her deltar overleger i vakt og LIS. Her drøftes det ofte ikke bare rent faglige aspekter men ofte også etiske problemstillinger. Vi drøfter hvordan optimalisere samarbeid med kommunehelsetjenesten, pårørende og andre samarbeidspartnere for den enkelte pasient og ikke minst diskuterer vi ofte legens rolle som leder av det tverrfaglige teamet, slik at dette vurderes som en viktig læringsarena for LIS.

Kurs

LIS deltar i anbefalte nasjonale kurs innen Fys. med. og Rehabilitering. Det innvilges fri til kurs etter SSHF sitt reglement.

Forskning

Avdelingen har p.t. en overlege og to nevropsykologer med ph.D. Det er en fordypningsstilling i 50% som brukes til et Ph.D. løp, samt at en overlege gjennomfører et ph.D prosjekt etter utlysning av interne forskningsmidler på SSHF og en KEF som har permisjon og gjennomfører ph.D. løp på UiA.

LIS får opplæring i forskningsteori på ulike arenaer:

Undervisning: For å oppnå læringsmål innen forskningsforståelse, kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet har SSHF utarbeidet et eget kursopplegg som arrangeres 2 ganger per år.

Kurset består av en forberedelsesdel, en kursdag og en prosjektoppgave. Prosjektoppgaven kan være alt fra en clinical audit, til å oppdatere en prosedyre eller å se på mulige løsninger på en problemstilling man har i avdelingen. Eks pasientlogistikk, pasientforløp, m.m.

Journal club: Felles kritisk lesing av forskningsartikler. Dette tilstrebes minst 2 x per semester

Praktisk opplæring i litteratursøk: Praktisk øvelse med undervisning og veiledning av bibliotekar i litteratursøk, inkluderer oppdatering i SSHF sine databaser.

Prosjekter: LIS leger skal i løpet av utdanningstiden delta i et eksisterende prosjekt eller opprette eget prosjekt som involverer bl.a. systematisk litteratursøk, kritisk lesing og evaluering av aktuelle artikler, oppsummering og presentasjon av litteraturen. Mulige prosjekter inkluderer utarbeiding/oppdatering av behandlingslinjer, eller analyse av data fra en av avdelingens mange kvalitetsdatabaser.

For øvrig deltar LIS i innsamling og registrering av data i eksisterende kvalitetsregistre internt og eksternt. Dette foregår innen muskel-skjelett, amputasjon og smerte som LIS vil kunne delta i.

Felles kompetansemål (FKM)

Felles kompetansemål er en integrert del av LIS-utdanningen ved SSHF. Hver spesialitet sørger for at relevante læringsmål oppnås gjennom klinisk praksis, internundervisning og gruppeveiledning.

Det er utarbeidet flere lokale læringsaktiviteter som skal sikre nødvendig opplæring i enkelte læringsmål for FKM. Dette inkluderer både heldagskurs, filmer og e-læring.

Det er også tilgjengelig flere e-læringskurs og podcaster som er utarbeidet regionalt og/eller nasjonalt. Administrasjon og ledelse er et anbefalt kurs for LIS, og arrangeres i alle fire helseregioner, minimum to ganger per år i hver region. [Her](#) kan man finne langtidsplaner over kurs.

Organisering av supervisjon på den enkelte avdeling/seksjon

Supervisjon foregår gjennom arbeid sammen med FMR spesialist både på sengepost og poliklinikk. Planlagt supervisjon foregår gjennom felles previsitt, visitt og tverrfaglige teammøter og felles poliklinikk sammen med spesialist i FMR. For øvrig er supervisjon ad hoc ved behov i praktisk daglig arbeid.

Veiledning og faglig utvikling

LIS får oppnevnt en veileder innen 3 uker etter påbegynt arbeid i avdelingen. Det avtales månedlige veiledningssamtaler mellom LIS og veilederen (10 ganger i året). LIS skriver referat fra veiledningssamtalene i Kompetanseportalen.

Det er utarbeidet en egen kompetanseplan for veiledere som inneholder informasjon knyttet til spesialistforskriften, nasjonal veileder og retningslinjer. Veiledere skal ha gjennomgått veiledningskurs som arrangeres lokalt.

Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål

LIS skal vurderes systematisk gjennom hele utdanningsløpet. Kompetanseportalen brukes for å dokumentere læringsaktiviteter og oppnådde læringsmål. Det vil være angitt på hver læringsaktivitet om LIS skal sende læringsaktiviteten til godkjenning hos din veileder, en supervisor, et evalueringskollegium eller om det kun er egenregistrering av gjennomført læringsaktivitet. Når læringsmål er gjennomført og LIS, i samarbeid med sin veileder, anser læringsmålet som oppnådd sendes dette til avdelingsleder for endelig godkjenning. Leder har overordnet ansvar for at læringsmål vurderes og godkjennes.

Mange av læringsmålene i FMR vurderes i evalueringskollegium. SSHF har utarbeidet en egen mal for vurderingen i evalueringskollegium, denne brukes i vår avdeling. LIS er ikke tilstede under evalueringskollegiet, men får en grundig tilbakemelding av sin veileder på neste veiledningssamtale. Vi har også innført [Mini-CEX](#) til vurdering av polikliniske konsultasjoner og jobber med å innføre et mer systematisk verktøy til å evaluere ledelsen av tverrfaglige møter. Malen er bygget på Helsedirektoratets veileder i vurdering av kompetanse hos leger i spesialisering.

Individuell utdanningsplan

Ved tilsetting vil det utarbeides en individuell utdanningsplan (IUP) for LIS. IUP skal inneholde oppdatert informasjon om overordnet utdanningsløp, læringsmål, kurs, internundervisning og fremdriftsplan for kommende halvår. Den individuelle utdanningsplanen utarbeides av LIS i samarbeid med veileder. Planen skal godkjennes av leder og oppdateres hvert halvår.

Det er utformet en egen kompetanseplan «SSHF – dokumentasjon individuell utdanningsplan LIS» i Kompetanseportalen. Her skal LIS laste opp IUP hvert halvår. Tidligere planer vil da også ligge tilgjengelig.

Utdanningsutvalg og utdanningsansvarlig overlege

Utdanningsutvalg består av avdelingsleder, medisinsk faglig rådgiver, utdanningsansvarlig overlege og en LIS. Utvalget møtes etter behov, mist 2 ganger per år.

Det er utarbeidet en egen stillingsbeskrivelse for utdanningsansvarlig overlege (UAO) ved SSHF. Her beskrives det følgende oppgaver/ansvarsområder for UAO:

- Lede avdelingens/seksjonens lokale utdanningsutvalg for eget fag.
- Medansvar for organisering av den teoretiske undervisningen ved avdelingen, og at denne tilfredsstillende oppfyller forskriftfestede krav til internundervisningen.
- Ansvarlig for at spesialiteten har en oppdatert lokal utdanningsplan som ligger på foretakets nettsider, i tillegg til www.spesialisthelsetjenesten.no. Videre sørge for at utdanningsplanen følges, samt identifiserer behov for revisjoner og kvalitetsforbedring.
- Være godt kjent med kompetanseportalen og kunne vedlikeholde og oppdatere læringsmålsplanen og læringsaktiviteter i sin spesialitet.
- Implementere gode og strukturerte spesialiseringsløp for LIS, herunder ha oversikt over interne rotasjoner og gjennomstrømningsstillinger til andre HF.
- Sørge for at det gjennomføres gruppeveiledning ved sin avdeling/seksjon.
- Bidra til at det foreligger kompetanse og god organisering rundt individuell veiledning, supervisjon, gruppeveiledning, kompetansevurdering og evalueringskollegium i avdelingen/seksjonen.
- Bistå leder og veileder i å følge opp at LIS oppdaterer individuell utdanningsplan og dokumenterer oppnådde læringsmål i kompetanseportalen.
- Bistå leder i kompetansevurdering av LIS og arrangere halvårlige vurderingskollegium/evalueringskollegium i avdelingen.
- Representant i Utdanningsrådet SSHF.
- Representant for SSHF i regionale spesialitetsvise råd (RegRåd) for sin spesialitet.
- Sammen med leder sørge for at det etableres og inngås samarbeidsavtaler om interne rotasjoner og gjennomstrømningstjeneste opp mot mottakende læringsarena.

Tillitsvalgte

Egen YLF-tillitsvalgt i avdelingen.

Kontakt

For spørsmål om spesialistutdanningen ta kontakt med avdelingsleder eller utdanningsansvarlig overlege AFR.

